

Gebundelde verhalen (en twee gedichten)

Van voor 2019

Dolf Wagenaar

Inhoud

Voorwoord	3
Reizend haardvuur	4
Werkloos	6
Waarom ouderen eerder sterven door babytaal	7
Kort verhaal	8
De straat	9
Glad	10
Kinderdroomsprookje	11
Vacuole	12
Ergens in dat niks	13
straatorgelvrouwtje	14
Stof	15
Mist	16
Moederliefde	17
Verantwoording	19

Voorwoord

Dit boekje is een overzicht van verhalen (en twee gedichten) die ik heb geschreven vóór 2019. Het is een allegaartje van verschillende tijden, bedoelingen en publicatiemedia, en ik laat ze dan ook verder voor zichzelf spreken (maar zie de verantwoording achterin). Ze staan dan ook gewoon in chronologische volgorde: van oud naar nieuwer.

Veel leesplezier!

Dolf Wagenaar, 20 februari 2020

Reizend haardvuur

De vrouw knikt vriendelijk naar me. Ze gaat tegenover me zitten. 'Zo,' zegt ze met een soort opluchting; haar gewicht rust nu op de nep-roodleren bank. Tevreden strijkt ze haar soepjurk recht. Ze kijkt geïnteresseerd naar me. Ik verwacht elk moment dat ze zal zeggen: 'Goh, wat gezellig hier in de trein hè?', maar ze blijft alleen kijken en zwijgt.

Aan de andere kant van het gangpad zitten twee studenten tegenover elkaar. Hoewel ze beiden slordige kleren aan hebben, denk ik niet dat ze bij elkaar horen. De ene kijkt verveeld naar het raam dat door de donkerte zijn gezicht weerspiegelt. Hij kijkt via die spiegel naar de gezette vrouw tegenover mij. De andere jongen slaapt met een vermoeid en ontevreden gezicht.

Ik kijk weer naar de vrouw voor mij, voor wie geen verveling lijkt te bestaan. Nu kijkt ze vrolijk naar die zombies aan de andere kant (gezellig hè?).

De trein gaat verder. Het is een intercity geworden. Kleine plaatsen flitsen voorbij als sombere oases van licht in een woestijn van duisternis.

We staan stil.

Ik schrik als ik merk dat de trein al bijna bij mijn plaats van bestemming is. Ik kijk snel op mijn horloge. Jezus, al zo laat! Buiten lopen mensen voorbij, op weg naar huis, een andere trein, de hoeren. Achter de mensen, achter het station, ligt een kerkhof. De doodsbedden worden spaarzaam belicht door natriumlampen. De doden slapen. Op een van de graven zit een kraai. Hij weet niet dat hij op een dag dood zal zijn. Ik wel.

De trein komt weer in beweging. Mijn ogen vinden weer rust op het gezicht van de vrouw tegenover mij. Het is de enige plek in deze trein, waar de drukkende duisternis geen invloed op lijkt te hebben. Ze geeft me het gevoel alsof ik voor een open haard zit. Om die gedachte moet ik lachen.

'Een snoepje?' Haar harde stem doorbreekt de stilte. Ze steekt een grote plastic zak naar me uit. 'Ja, lekker.' Mijn hele onderarm verdwijnt in de kleverige zak en komt er met een snoepje weer uit. 'Bedankt.' Ik knik haar nog eens vriendelijk toe en krijg de neiging om te zeggen: 'Gezellig hè?', maar deze trein is niet gezellig, dus houd ik mijn mond.

De vrouw draait zich een kwartslag om in haar bank en vraagt aan de twee studenten: 'Snoepje?' De nog niet slapende jongen lijkt uit een roes te zijn wakker geschud, schuift zichzelf moeizaam richting de zak en neemt een snoepje aan. 'Dank u wel,' mompelt hij, maar zijn blik klopt niet met wat hij zegt. Dan zoekt hij weer naar zijn oude positie, vindt die en droomt weer weg: de trein uit, de duisternis in. Het is opeens weer een geërfd meubelstuk dat al eeuwenlang slechts aan het bestaan is. Snel kijk ik weer naar haar blik waarin ik mijn rust weer vind.

'Waar gaat de reis heen?' Ik zeg het voor ik er zelf erg in heb. Mijn stem klinkt tien keer zo hard en het is alsof de trein met zijn ritmisch geluid om stilte vraagt: 'Ssst... Ssst... Stil... Doorbreek mijn stilte niet!... Ssst...' Dan zegt de vrouw iets vreemds: 'Ik reis mijn leven achterna.' De zombie frons zijn wenkbrauwen en trekt met zijn linkermondhoek. Dat is ook wat ik het eerst denk; wat een semi-filosofische uitspraak. Toch voel ik, haast beschaamd, dat ik het met haar eens ben. Ze ziet me denken en zegt, alsof het er daardoor duidelijker op wordt: 'Ik reis om te leven. Te veel mensen reizen om te sterven.' (De jongen die eerst nog wakker was, slaapt nu ook. Als hij nog wakker was geweest, had hij waarschijnlijk tevergeefs naar een Oosters aforismenboekje in haar schoot gezocht.)

Ik mag die vrouw wel. Opeens flitst er een herinnering aan iemand door mijn hoofd, maar voordat ik het kan bevatten, is het weer weg. Ik voel me tegelijk melancholisch en opgelucht, hoopvol.

Ik word rood als ik opeens zeg: 'Een trein vreet grote afstanden, maar ook tijd.' De jongens aan de andere kant slapen nog. 'Iedereen wil zo snel mogelijk ergens zijn om zo snel mogelijk op de plaats van bestemming alles zo snel mogelijk te doen. Ze werken zich naar het moment waarop ze denken vrij te zijn. En dan, en dan -'

'Dan gaan ze dood.' zegt de vrouw met een brede grijns. En het is alsof alles wat ik heb gezegd door die vrouw is gezegd, niet door mij.

Dan is er een stilte en in de coupé hangt nog steeds dat woord. Dood. De student die de hele tijd lag te slapen, wordt wakker, kijkt met natte ogen om zich heen, gaapt en vraagt aan mij: 'Weet u misschien

waar we nu zijn?' Ik zeg het hem. 'Verdomme,' mompelt hij en kijkt ongemakkelijk om zich heen. Dan staat hij op en strompelt al zuchtend de coupé uit.

'Je moet van de tijd snoepen alsof het een dure bonbon is. Ja, het leven is een dure bonbon.' Ze buldert ineens van het lachen. Op zich is het niet erg als iemand lacht, maar zoals zij lacht – nou ja, ik schaam me voor haar. De andere jongen is nu ook weer wakker geworden. Snel kijk ik naar buiten. Ik kijk om, tref de blik van de jongen en haal mijn schouders lichtjes op.

De vrouw is weer tot rust gekomen en glimlacht alleen nog maar. De trein stopt. Ik stap uit. De frisse buitenlucht doet me goed. Als ik buiten het station ben, heb ik het gevoel alsof ik iets in mijn handen had, wat nu weg is. Vreemd. Een koude rilling loopt over mijn lijf. ik wil snel thuis zijn en loop stevig door.

Werkloos

Vorige week was het erg druk en daarom is hier nu pas weer een bericht van mij. Ik had namelijk veel sociale verplichtingen. U zegt 'en werk'? Nee nee, ik ben werkloos, en daarom heb ik meer tijd om in de trein te zitten op weg naar sociale verplichtingen. O, nu gaat u me zeker beschuldigen dat ik dan best een of twee of wel honderd berichten in de trein had kunnen schrijven... Dan begrijpt u het verkeerd: ik neem mijn werkloosheid zeer serieus. Als een Oscar Wilde zit ik aan het treinraam met de linkerhand onder mijn kin en mijn ranke rechterhand met een gouden ring sierlijk op mijn knie. En zucht. Ik zie de wolken voorbijtrekken en denk aan al het leed van de wereld – zoals mensen die moeten werken. Het stemt mij somber.

'Uw kaartjes alstublieft' en opeens staat er een conducteur naast mij. Ik pak mijn portemonnee en overhandig de man mijn visitekaartje. 'Werkloze' staat er in mooie krulletters op. De man kijkt verbaasd. 'Uw treinkaartje, meneer'.

Kregelg kijk ik de man aan: 'wat moet ik met een kaart van de trein? U bent de conducteur!'

'Nu geen grapjes meneer, heeft u nu een kaartje of niet?'

'Ziet u niet dat ik mijn beroep uitoefen? U betaalt toch ook niet omdat u werkt – u krijgt geld.'

De conducteur haalt een (al dan niet digitaal) boekje en pen tevoorschijn.

'Heeft u geld bij zich? Wat is uw naam en adres?'

'Nou moet u eens goed luisteren, Uniform,'

De man lijkt te wachten op iets dat ik ga zeggen. Als hij merkt dat er niks meer komt, zegt hij: 'als u nu niet meewerkt moet ik de spoorpolitie erbij halen – dat wilt u toch niet?'

'Ach, die sporen nog minder dan u.' Ik lach hartelijk om mijn goede grap.

De man loopt zuchtend weg. Op station Kerkrade aan Zee stapt een ongeveer gelijke man de trein in – deze heeft een zwart pak aan met gele dingen erop.

'Meneer, ik hoor dat u niet wilt meewerken. Ik vraag het u zelf nog eens: wat is uw naam en adres?'

Ik geef mijn naam en adres. Vervolgens mijn e-mail en de namen van mijn vrienden.

De man wuift dat laatste weg en knikt. 'Goed. U krijgt deze week een brief in de bus met een acceptgiro – gelieve deze zo snel mogelijk in te vullen en op te sturen, anders komt er nog een extra boete bij.'

Hoogst verbaasd kijk ik de man aan. 'Boete? Ik dacht dat u mij een leuke brief wilde schrijven!'

'Nu is het genoeg meneer!' Hij pakt mij vast en doet mij handboeien om.

Ik hoefde niet de cel in – ze vonden mijn portemonnee en haalden er geld uit. Wel jammer, in de cel had ik goed berichten kunnen schrijven – dat hoor je op zo'n plek te doen: schrijven. Nu ben ik weer thuis en langzamerhand verbreken mijn familie en vrienden het contact met mij. Ze zeggen dat ik gestoord ben en zijn mij beu. Ik zit nu dus steeds minder in de trein en heb dus weer meer tijd om berichten te schrijven! En zo loopt alles toch nog goed af.

Waarom ouderen eerder sterven door babytaal

Ooit werden grootmoedertjes en grootvadertjes oud – zo oud dat ze stokoud waren en niet eens de tijd namen om te sterven. Dat was een lange tijd geleden: in de tijd dat er geen mensen geboren werden. De mensen waren er gewoon en bleven gewoon. De mensen verloren wel op een gegeven moment hun tanden en dan gingen ze beschuit eten.

Op een dag klaagde grootvadertje: ‘grootmoedertje, waarom moeten we altijd beschuit met kaas eten. Ik zou wel eens beschuit met muisjes willen eten.’

Daarop antwoorde grootmoedertje ‘grootvadertje, je weet toch dat dat alleen kan als er een mensenbaby wordt geboren – en dat is nog nooit gebeurd.’

‘Grootmoedertje,’ zei grootvadertje, ‘waarom worden er geen mensenbaby’s geboren?’. Grootmoedertje dacht na en floeps! daar was de gedachte al geboren en met de gedachte de wens en met de wens een baby. De eerste. Grootvadertje kocht blij muisjes voor op beschuit en at deze met smaak.

Andere grootvadertjes hadden gezien wat er was gebeurd. ‘Grootmoedertje,’ zeiden zij ‘waarom is er maar één mensenbaby geboren?’ – floeps! – ‘grootmoedertje, waarom zijn er maar twee mensenbaby’s geboren?’ – floeps! In minder dan een dag aten alle grootvadertjes beschuit met muisjes en zat de wereld vol baby’s. De grootmoedertjes wisten niet wat ze met die bergen aan baby’s aan moesten. Uit wanhoop staken zij alle kindertjes neer (dit staat in de Oude Geschriften en wordt de Bettelhemse kindermoord genoemd – waarom is een raadsel).

Eén kindje overleefde de slachting echter. Dit ontstak in grote woede, haalde een tempelmarkt neer en zei: ‘zowaar ik je zus ben,’ (ook deze woorden zijn nog steeds een raadsel) ‘er zullen immer baby’s worden geboren, maar de ouderen zullen sterven om voor ons plaats te maken. Wanneer er tot hen wordt gesproken in onze taal, zullen zij eerder sterven.’

En zo komt het dat ouderen eerder sterven door babytaal.

Kort verhaal

Een paar dagen geleden heb ik dan eindelijk eens een kort verhaal geschreven. Leespubliek tot nu toe: alleen ik. Dat komt omdat ik bang ben. Ik vrees dat als mensen dat korte verhaal lezen, denken dat ik een psychopaat ben, of dat ze het gaan vergelijken met *Woensdag gehaktdag* of zo. Nee, ik houd het liever voor mezelf. Ik heb de papieren waar het op staat verstopt onder een geheim luik onder het vloerkleed, waar alleen ik van weet. Er staat bovendien nog een tafelpoot op. Het moest wel daar, want in de geheime gangkast is geen plaats meer.

Nou ja, ik heb in elk geval de smaak te pakken en ga gewoon lekker verder schrijven. En wie weet, komt er volgende keer een verhaal uit dat wel geschikt is voor publicatie. Ik kan het bijvoorbeeld eerst laten lezen aan een toevallige passant. Als ik dan door zijn of haar reactie me niet gedwongen voel het verhaal toch weer voor 100% onbekend te maken, kan ik het met een gerust hart aan iedereen laten lezen. Wat zou dat mooi zijn.

De straat

... die man daar, die voor het raam staat en naar beneden tuurt. Beneden lopen mensen op straat. Ze denken dat ze meer doen dan lopen, maar dat doen ze niet. Doelloos laten ze zich voorttrekken, geanimeerd pratend met de ander. Maar geanimeerd zijn ze niet. De man haat hen: dwazen – hoe kunnen ze niet in elkaar krimpen voor de zon, die hen reduceert tot niets? Ze denken dat de zon voor hen schijnt. Lafaards die niet in de zon durven kijken. Hypocriet.

De straat is koud en donker en van steen. Het maakt niet uit of de straat waarover hij loopt vol winkelend publiek is of uitgestorven met voortrollend plastic, een omwaaiend vat, een kat, zoals in een film. Hij wil hen gewoon niet zien. Het geluid is gedoofd – hij wil hen niet horen.

‘Zoekt u iets?’

Waar liggen de messen?

‘Keukenaccessoires zijn op de eerste verdieping.’

Dank u wel.

Hij loopt tot aan de roltrap. Een stap. De schoenen zijn bruin, de veters niet los.

Weer bij zijn huis. Heel moeilijk was het niet. Goed om zich heen kijken, dan een doek om haar mond en voor ze verder iets realiseert het mes gebruiken. Hij heeft het gedaan en voelt een soort triomf. Iets dichterbij de zon. Het lichaam sleept hij snel naar binnen. Daar is niemand en is het veilig.

Hij zit op een bank. Het is warm en de muziek staat aan. Het is gezellig – en thee hoort daar bij. Hij praat. Hoe is het om dood te zijn? Is het anders dan eerst?

Hij tuurt openhartig naar de andere bank. Ze is zwijgzaam. Ze zit met een mond vol tanden.

Lekker weer niet? Zal ik je eens wat vertellen? Ik mag mensen best wel – dat wil zeggen, als ze dood zijn.

Dan kloppen ze met zichzelf – de casting klopt, zagezegd. Ik hou van films. Jij ook?

Voor de deur staat een agent.

Wat zal er nu gebeuren?

Komt u binnen. U komt vast voor mijn vrouw.

De agent kijkt met een vragende blik. Vanwaar die blik? Ergerlijk – is niet alles een vraag? Een onnodige blik.

Ik heb altijd zin gehad om een boek te schrijven. En moet je nu zien: ze hebben me een pen gegeven en schriften. En ze beschermen me tegen de boze mensen op straat. Ze zeggen dat de familie van de vrouw erg verdrietig is. En boos. Ja, ik zou ook boos zijn. Zij leven opeens in de hel. Maar ik leef in de hemel.

Het is warm, er staat muziek op. En natuurlijk is er thee.

Gezellig.

Glad

Elke dinsdag ben ik op reis – eerst met de trein, dan te voet. Mijn doel is een gebouw waar ik mijn hersenen behoor te vergroten om vervolgens eventueel een baan met geld te vinden.

In nachtelijk (nou ja, eng-vroeg) Limburg over de gesmolten sneeuw stap ik naar het treinstation, waar al enkele andere reizigers zich nog slapend staande houden. En dan de trits lichtjes die van ver naar je toe komen. Instappen, zitten en je weer in bed wanen. In slaap wiegelend door de roffelende bewegingen van de trein...

En nog steeds donker als de trein tegen de stuwwal tot stilstand komt. Ik stap uit – en kan me nog net op de been houden. Voor me: een land bedekt met een laagje doorzichtig ijs. Op de straat, op de stoep, op de hondenpoep. Voorzichtig schuifelend als kleine kinderen op een schaatsbaan, of als bejaarde heren, zoeken wij, de reizigers en voorbijgangers, een weg naar onze doelen.

En dan volgt de weg de contouren van onder het asfalt verdwenen stuifduinen. Een fietsster schuift als een ware kunstschaatsster met haar linkertrapper over de weg, waarbij ze enkele pirouetten maakt. Een mevrouw maakt een sliding alsof ze altijd al voetballer heeft willen zijn. Een auto rijdt plots over zijn breedte naar de stoeprand toe – de gerichtheid van de wielen negerend. Ik ga op mijn buik liggen en laat me naar beneden roetsjen. Eerst naar beneden, dan weer naar boven en dan word ik gelanceerd. Over de huizen en de bomen, recht op mijn doel af. Zachtjes land ik in een overgebleven berg sneeuw. Ik sta op, sla de sneeuwkrystallen van me af, en loop het gebouw binnen.

‘Wat ben je vroeg.’ Verbaasd kijkt een medestudent mij aan.

‘Het was glad,’ zeg ik.

Kinderdroomsprookje

Morpheus staart mij aan – net echt: van inkt en verloopkleurtjes en papiervezels. Het twinkelingetje in zijn zwarte ogen beweegt en hijzelf ook.

‘Cavia Magistra,’ zegt hij, ‘wat doe je in mijn Droomkasteel?’ Ik kijk om me heen en zie het interieur – precies zoals in de strip.

‘Uhm... ik droom, niet?’ zeg ik.

Morpheus staart mij aan, maar zegt niks.

En dan schiet mij te binnen waarom ik daar ben. Met een soepele beweging haal ik een 25-delige Brittanica-encyclopedie uit mijn tas.

‘Kijk, hier staat alles in wat u wilt weten, meester. Wacht, ik zal u eens opzoeken.’

Ik blader naar de M, en dan naar MO, en dan naar MOR, maar verder dan MORFOLOGIE gaat de eerste Nederlandstalige uitgave van de Brittanica niet.

Met zijn bleke kin in zijn langvingerige hand staart de Droommeester mij aan, zijn ogen schieten vuur. Ik weet dat hij boos zal worden.

‘Uhm... uh... U staat er – uh.’

Snel blader ik door naar NACHTMERRIE.

‘Kijkt u eens: een heel artikel over uh nachtmerries. Met aanbevolen literatuur.’ Ik zeg er niet bij dat de boeken en artikelen die staan genoemd lopen tot het jaar 1954.

Oneiron groeit en zijn zwarte, vlamme mantel golft om hem heen. Ikzelf word kleiner en zie dat ik nu even hoog ben als de nu wel 250-delige encyclopedie.

Ik begin het boek in te rennen en klim over woorden en illustraties. En dan pats! slaat de koning van de dromen het boek dicht.

Ik word wakker – de stripbundel is uit mijn handen op de grond gevallen. Ik raap het op en ga verder waar ik gebleven was.

Vacuole

Nu, op dit moment

Op dit moment en hier

Rits ik langs bellen

Rits ik sterren van een harp

En alles lost op

Tot dit land

Waar wolken schijnen

En regen schaduw verwerpt

Waar lijnen zijn verbroken

En ik in bollen rondloop

In dit land

Lost alles op

Oneindig eindigend in hier

Hier eindigend in nu

Op dit moment en hier

Nu, op dit moment

Ergens in dat niks

(voor Thomas en Judith)

Kijk daar tussen die winkels

Daar stond een poort

Daar in dat niks

En daar stond een kasteel

Daar een klooster

En daar weer een poort

Eens was er een jaarmarkt

Voor de hele wijde omtrek

Eens was er een wal

én een muur én een gracht

Eens waren er oorlogen

En branden en de pest

En op een dag brandde het archief

En op een dag vielen bommen

En op een dag haalden de bewoners zelf

Het allerlaatste restje weg

Dus staat daar nu een bioscoop

Waar eerst dat kasteel stond

En staat er nu een camping

Waar geheime kloostergangen

Tot heel diep Dotekom inslopen

We staan daar dus maar te kijken

Naar het niks tussen winkels

En zoeken die verstopte steen

straatorgelvrouwtje

Het is weer heerlijk weer, dus de ramen staan weer open, de balkonstoelen zijn weer buiten gezet... en het orgelvrouwtje is weer aan haar seizoen begonnen. Elke ochtend word ik gewekt door de orgelklanken om zeven uur 's ochtends, die de kerkklokken van de naast ons huis gelegen kerk ruim overstemmen in de vorm van liederen als *Tulpen uit Amsterdam*, *Olee olee olee olee* (of hoe het ook heet), *Het smurfenlied*, *Het kleine café aan de haven* en andere hoogtepunten uit de al dan niet Nederlandse muziekgeschiedenis.

Snel kleed ik me aan, ontbijt en ga buiten op het balkon zitten – de orgelklanken zijn namelijk weg, omdat het orgelvrouwtje even naar de wc moest, een broodje moest kopen of drie gelokte kindertjes moest offeren in de kelder van de Hema. Maar ze is al snel weer terug, en de fluiten en 'trompetten' gaan vrolijk verder. Ik zucht, ga binnen zitten, sluit ramen en deuren en doe hard de radio aan. Het vrouwtje rijdt tien meter verder en staat nu onder mijn balkon. Helaas, het volume van mijn stereo kent beperkingen en de verdraagzaamheid van mijn burens ook.

Ik vlucht naar boven alwaar ik oordopjes bewaar. Ik prop de gele dingetjes in mijn oren en ga in de meest centrale kamer van het huis zitten – een kamertje zonder lamp en met stofzuiger en gereedschap – en lees er met een zaklamp een goed boek. Zes minuten en 66 seconden later vallen de oordopjes uit. Ik pak ze op en zie dat ze totaal zijn geërodeerd door de schadelijke geluidsgolven uit het orgel. Even overweeg ik naar buiten te vluchten. Maar dan moet ik langs het orgel. Ik pak alle dekens en lakens, loop ermee naar het bed, leg ze over me heen en ga huilen. Uren lig ik daar. Tot de nacht valt en de orgelklanken stoppen.

Stilletjes gooi ik de stoffen lappen van me af, wring ze uit (het is best warm), hang ze te drogen en ga stilletjes naar buiten. Buiten op het plein zie ik een biertent staan (dat is niet raar). Ik loop erheen en zet het op een zuipen. Om me heen zie ik anderen, die net als ik hun lijden omzetten in de schadelijke gevolgen van alcohol. Voordat het weer zeven uur is, hebben we ons verspreid naar buiten de stad, alwaar we eeuwig over de paden lopen –

Stof

Het is gewoon te banaal. Iedereen weet het: in december 2012 vergaat de wereld. Door een meteoriet nog wel. Op 25 november wisten de geleerden het zeker: er zou een meteoriet op aarde storten – niet op 23 december, maar op 5 december. Natuurlijk kreeg de rots uit de ruimte de naam Bolon, naar de Mayagod Bolon Yokte' K'uh.

Massale zelfmoordacties, grote feesten, plunderingen, verkrachtingen. Op 5 december zit Adam Heertje op de wc. Het lichaam gaat door met wat het altijd heeft gedaan. Adam had honger, Adam moest naar de wc. Wat is een mooiere plaats om te sterven dan op de wc? Hij heeft geen plan, hij gaat maar gewoon door – alléén, dat wel, en het huis heeft hij zo goed mogelijk afgesloten.

Een zilvertisje kruipt over de tegels voor het toilet. Driehonderd miljoen jaar geleden werd zijn Adam geboren. Ontelbare voorouders verder draagt hijzelf als laatste de genen in het lijfje. Het vleugelloze beestje trommelt met zijn voelsprietjes voor zich uit. Steeds weer staat het stil en schommelt het met de kop heen en weer, het slangachtige lijfje gracieus meebuigend. Soms gaat het achterlijfje wat omhoog en zijn de drie staartjes beter zichtbaar.

Het heeft wat gevonden: een haast microscopisch kleine toiletpapiersnipper. Het bevat koolhydraten. Het zilvertisje heeft al bijna zeven jaar genoeg aan dergelijke maaltijden. Elders in de ruimte, onzichtbaar onder de tegels, wandelen enkele van haar nakomelingen. Hoeveel eitjes heeft ze gelegd? Tachtig, negentig?

Had zij een doel in haar leven? Hadden haar voorouders een doel? Ze leefden hun leven omdat het zo was. Een logisch gevolg van wat niet anders had kunnen zijn: leven, overleven, overblijven. Alle rest is menselijke fantasie. Bedoeling. Goed en kwaad. Richting. Adam beseft dat nu ook. 'Had het leven zin?' Die vraag is veel gesteld in de afgelopen maand, in de hoofden van mensen, maar ook hardop. Het was een verkeerde vraag. Het grootste verschil tussen een mens en een zilvertisje is dat een mens niet kan leven zonder een antwoord op die vraag ('ja, waarschijnlijk') en een zilvertisje wel. Leven, leven.

Adam zit op de wc. Kop, prothorax, mesothorax, metathorax, abdomen – femur, tibia, tarsus – sprieten, cerci, caudale draad. Zilverflitsend buigend, links rechts. Adam kruipt door een spleet aan de onderkant van de muur, waar het voegcement is verkrumeld en opgezogen. Het is donker hier, maar veilig. Om hem heen heeft hij contact met de kleine ruimte. Andere dieren kruipen hier ook rond: stofluizen, jonge zilvertisjes, een bastaardschorpioen. Adam weet niet dat de bastaardschorpioen een nog niet door de wetenschap ontdekte soort is – en dat ook altijd zal blijven. Het maakt hem niet uit. Hij glijdt en kruipt door de gangen van cement, staaldraad en kruimels. Een koperen buis naast hem zoemt en rochelt warmte. Adam wordt er slaperig van. Hij schommelt, hij dommelt en slaapt.

Duisternis. Geluiden. Warmte. Slaap. De veiligheid van de moeder.

Als Adam ontwaakt, blijft hij op de wc zitten. Het zilvertisje ziet hij niet meer. Even bekijkt hij zijn handen. Ze lijken vreemd. Hij staat op en mompelt. "Wat nu?"

Mist

‘Ze zeggen dat ik een escapist ben, dat ik wegloop voor de realiteit. Is dat echt zo?’ Ik sta weer in mijn tuin, de platte steen waaronder de kabouter woont, houd ik omhoog. Hij strijkt door zijn baard en kijkt me bedenkelijk aan. ‘Tja,’ zegt hij, ‘ze verwijten mij vaak dat ik een realist ben. Maar ik denk dan: wat is nu eigenlijk het verschil tussen jouw en mijn wereld? Waarom doen sommige kabouters – en eh mensen – daar zo moeilijk over.’ Peinzend staan we daar – ik gebogen, de kabouter staand, maar met de schouders naar beneden. De koude mist dringt door onze kleren heen.

‘Ik ga maar weer naar binnen,’ zeg ik, ‘mijn zoontje is vandaag weer prinses, ik ben de gehoornde koning en hij gaat mij verslaan met het zwaard.’ ‘Succes,’ zegt de kabouter terwijl hij weer in zijn holletje verdwijnt, naar zijn houtkacheltje, zijn vrouw en zijn kinderen.

Moederliefde

Straks komt Anne thuis van een driedaags schoolkamp. Moeder wil alles netjes hebben, het huis schoon, alles opgeruimd. Ze maakt zich zorgen. Ze hoopt zo hard dat haar kind ondanks alles heeft genoten van alle kampactiviteiten. Een laatste haal met de dweil, hard wringen en nu is de badkamer weer brandschoon. De grote zak met afval legt ze zo lang in het schuurtje. Buiten hoort ze gerommel. De warme lucht zet zich in beweging, de populieren beginnen te ruisen. Een donkere zwavelgele wolk verduistert de zon en er klinkt gerommel. Snel loopt moeder naar de droogmolen op het gras. Ze strijkt met haar hand langs de kleren. Droog genoeg. Ze haalt de was af, en neemt de tas met kleren mee naar binnen om te strijken.

Moeders smartphone wil aandacht. Ze leest.

Burgernetmelding: Pol. Roerm: omg Bredeweg. Ivm vermis. vrouw 14 jr, 160l, lichtbl haar, gele jurk, groene tas. Tips? Bel nu 0800-3443

Moeder huivert even, en begint dan de kleren te strijken. Op de lichtkoepel zijn nu zachte, onregelmatige tikken te horen. Eerst weinig, dan meer en dan zijn de druppels niet meer los te onderscheiden, en begeleiden als klein slagwerk de pauken van het onweer. Heeft Anne wel een regenjas mee? Moet ze een taxi bestellen? Ze weet niet hoe laat Anne aankomt. Moeder vouwt de kleren behendig op en legt ze op een stapel. Het is goed dat ze haar kind toch heeft overgehaald mee te gaan op kamp. Anne wilde eerst niet, maar moeder had een batterij geruststellingen klaarliggen. Er gingen toch leraren mee? Die hielden echt wel een oogje in het zeil. En anders was er nog Sanne, die is toch wel aardig? Moeder vond de redeneringen zelf niet erg sterk, maar wat moest ze anders? Tot haar eigen verbazing liet Anne zich uiteindelijk overreden. Anne ging. Maar nu twijfelt moeder weer. Straks komt haar kind. Huilend of lachend? Of totaal onpeilbaar. Dat laatste waarschijnlijk. Zou Anne überhaupt iets zeggen over het kamp?

De onweersbui begint al wat af te nemen, waardoor nu in de verte politiesirenes hoorbaar worden. Moeder is klaar met de kleren. Op het aanrecht ligt vlees op een plank, naast een netje sjalotten, een rode peper, een pan geschilde aardappelen en een al wat bruin uitgeslagen bloemkool. Anne wordt gepest op school. Het liefst zou moeder de verantwoordelijke jongens en meisjes allemaal te gronde richten, maar dat is natuurlijk onmogelijk. En Anne moet ongetwijfeld zichzelf beter verweren. Maar een puber dwing je niet, dat weet moeder heel goed. Eén keer is ze uitgevallen en kakelde gefrustreerd dat Anne zich moest verdedigen – als niet met woorden, dan maar fysiek. De dag erna kreeg ze een telefoontje dat haar kind gespijeld had, en het pesten werd de dagen erna alleen maar heviger. En nu dus het schoolkamp. Moeder kijkt op de klok. Als haar Anne zo thuiskomt staat het eten klaar, is alles aan kant en heeft ze een verrassing klaar. Ze begint het vlees te snijden.

De bel gaat. Moeders hart maakt een sprongetje. Als een blij kind rent ze naar de deur. Anne staat voor de deur met een grote weekendtas. Hij is doorweekt van de regen en heeft geen regenjas. Haar verloren zoon is terug.

‘Kom binnen. Hoe was het?’ Moeder neemt de grote tas aan en loopt voor hem de kamer in.

Anne haalt zijn schouders op. ‘Ging wel.’

‘Kom snel binnen. Ik heb het eten bijna klaar.’ Ze loopt weer naar het aanrecht.

Anne gaat de kamer binnen en ploft op de bank. ‘Weet je mama, er is wel iets ergs gebeurd.’

Moeder schrikt. Zou Anne toch weer gepest zijn?

‘Fleur was niet mee op kamp.’

‘Die pestkop? Fijn toch?’

‘Ja maar haar ouders dachten dat ze wel op kamp was. Ze wordt vermist, mam.’

Anne kijkt om zich heen. ‘Tjee, het is hier wel heel schoon en netjes. Verwacht je soms bezoek?’

‘Voor jou lieverd.’

‘En van wie zijn die kleren?’ Anne kijkt naar het stapeltje naast hem. Bovenop ligt een netjes gestreken gele jurk.

‘Een verrassing voor jou. Kom maar dan vertel ik het je.’ Ze glimlacht tevreden en snijdt het grote stuk rauwe vlees.

Verantwoording

Reizend haardvuur

In 1998 gepubliceerd in Letterlik XII-4, maar eerder geschreven. Letterlik was een Nijmeegs literair open podium.

Werkloos

In 2008 gepubliceerd op mijn toenmalige weblog Caviazwerm.

Waarom ouderen eerder sterven door babytaal

In 2008 gepubliceerd op mijn toenmalige weblog Caviazwerm.

Kort verhaal

In 2008 gepubliceerd op mijn toenmalige weblog Caviazwerm.

De straat

In 2008 gepubliceerd op mijn toenmalige weblog Caviazwerm.

Glad

In 2008 gepubliceerd op mijn toenmalige weblog Caviazwerm.

Kinderdroomsprookje

In 2008 gepubliceerd op mijn toenmalige weblog Caviazwerm.

Vacuole

In 2009 gepubliceerd op mijn toenmalige weblog Caviazwerm.

Ergens in dat niks

In 2009 gepubliceerd op mijn toenmalige weblog Caviazwerm. Opgedragen aan een vriend die toentertijd was geïnteresseerd in de geschiedenis van Doetinchem.

Straatorgelvrouwtje

In 2009 gepubliceerd op mijn toenmalige weblog Caviazwerm.

Stof

Geschreven en ingestuurd in 2012 voor de wedstrijd *2012, het einde van de wereld?*, een schrijfwedstrijd van schrijverspunt.nl. Het won geen prijs, maar kreeg als cijfer een 7.

Mist

In 2013 gepubliceerd op mijn toenmalige weblog De webspinner.

Moederliefde

Geschreven en ingestuurd in 2018 voor een kortethrillerwedstrijd van Bilbiorura (de bibliotheek van Roermond). Het won de tweede prijs (niet de eerste; het werd 'te gruwelijk' gevonden).